

[Arne Jensen]

Inderst inde tror jeg heller ikke at ministeren selv ønsker sig en sådan udvikling, for erhvervspolitisk har vi lykkeligvis i dette folketing igennem mange år været enige, i hvert fald i de store træk. Men ser man på de lovforslag, vi behandler i dag, og sammenholder dem med egnsudviklingslovgivningen, så begynder enigheden faktisk at halte lidt. Det vil jeg meget stærkt beklage. Det tror vi ikke kan være ministerens hensigt. Vi tror heller ikke på, at det er fornuftigt. Derfor vil vi gerne i udvalgsarbejdet se at få bragt lidt fornuft ind i dette udviklingsprogram.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling.
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

I overensstemmelse med indstilling fra sekretærmødet foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et særligt udvalg på 17 medlemmer og stedfortrædere. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Da der foreligger indstilling fra grupperne, skal jeg allerede i indeværende møde lade foretage valg af det nævnte udvalg.

Uden for dagsordenen foretoges herefter:

Valg af 17 medlemmer og stedfortrædere til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af lov om teknologisk service og af lov om Danmarks erhvervsfond.

(Lovforslag nr. L 39).

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:

En valggruppe på 85 medlemmer: det konservative folkeparti, venstre, centrum-demokraterne, fremskridtspartiet, kristeligt folkeparti, de frie demokrater og Steenholdt (Grøn.).

En valggruppe på 83 medlemmer: socialdemokratiet, socialistisk folkeparti og venstresocialisterne.

En valggruppe på 10 medlemmer: det radikale venstre.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Aagaard (KF)
- 2 Barfoed (KF)
- 3 Fischer (KF)
- 4 Eva Møller (KF)
- 5 Fogh Rasmussen (V)
- 6 Sander (V)
- 7 Bente Juncker (CD)
- 8 Kofod-Svendsen (KrF)
- 9 Ritt Bjerregaard (S)
- 10 J. K. Hansen (S)
- 11 Jytte Hilden (S)
- 12 Arne Jensen (S)
- 13 Korneliusen (S)
- 14 Ivar Nørgaard (S)
- 15 Ole Henriksen (SF)
- 16 Ingerlise Koefoed (SF)
- 17 Bilgrav-Nielsen (RV)

Til stedfortrædere for:

- 1-4 Svend Åge Petersen (KF)
Ole Bernt Henriksen (KF)
- 5-6 Svend Erik Hovmand (V)
Hanne Severinsen (V)
- 7 Birgith Mogensen (CD)
- 8 Pia Kjærsgaard (FP)
- 9-14 Tastesen (S)
Tinning (VS)
- 15-16 Gade (SF)
Rahbæk Møller (SF)
- 17 Sven Skovmand (RV)

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 5:

Forslag til folketingsbeslutning om iværksættelse af en oplysningskampagne om informationsteknologi.

Af Gade (SF) m.fl.
(Fremsat 3/10 84).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Stetter):

Det fremsatte forslag er en uændret genfremsættelse af det forslag, der blev fremsat den 4. april 1984 af socialistisk folkeparti.

Ved førstebehandlingen af det tidligere forslag afviste jeg på regeringens vegne forslaget med henvisning til, at der allerede er så mange kanaler til spredning af kvalificerede oplysninger om dette og beslægtede emner, at et nyt statsfinansieret oplysningsorgan kun kan blive dublering og skabe forvirring om, hvem der tager sig af hvilken oplysningsvirksomhed.

Under debatten om det tidligere forslag fremkom der ikke oplysninger, der fik mig til at ændre denne opfattelse. De mindre ajourføringer, forslagsstillerne har foretaget af bemærkningerne til forslaget, har heller ikke givet mig anledning hertil.

Jeg må derfor på regeringens vegne på ny meddele, at vi ikke kan tilslutte os dette forslag.

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg skal nøjes med at henvise til de bemærkninger, vi gjorde ved førstebehandlingen sidste gang. Vi er fortsat positive over for forslaget.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Idet jeg skal complimentere præsidiet for megen aktualitetssans ved at sætte dette forslag på dagsordenen før forslaget om større udbredelse af informationsteknologi, skal jeg henvise til industriministerens bemærkninger og til, hvad vi sagde tidligere.

Jeg skal dog tilføje, at ligesom for lidt oplysning er dårligt, så kan for megen og for lidt kvalificeret oplysning i nogle sammenhænge være en katastrofe.

Sander (V):

I venstre kan vi være fuldstændig enige med hr. Gade i ønsket om en debat og en information om den nye informationsteknologi. Vi står ganske rigtigt foran en række store beslutninger, der vil få meget stor indflydelse på samfundsudviklingen og dermed på det enkelte menneskes tilværelse.

Men når vi fra venstres side tilslutter os ministerens afvisning af forslaget, sker det ud

fra de samme synspunkter, som ministeren netop har anført.

Som jeg sagde ved forslaget's behandling i sidste samling den 27. april 1984, debatteres der på livet løs i diverse blade, tidsskrifter, aviser, radio og TV. Jeg er ikke sikker på, at en styret eller en struktureret debat fra et centralt sted ville give et bedre resultat.

Ministeren har oplyst, at der allerede foregår spredning af kvalificerede oplysninger om de ting, som SF ønsker oplyst. Hertil vil jeg blot føje, at teknologistyrelsen i forbindelse med det teknologiske udviklingsprogram har sat et stort informationsapparat i sving. Det vil man få sikkerhed for, hvis man læser teknologistyrelsens nyhedsbrev nr. 9 af oktober 1984. Heraf fremgår det bl.a., at der allerede er oprettet teknologiske informationscentre i hvert eneste amt landet over.

Vi mener altså godt, at vi kan spare de 10-20 mill. kr., som SF her ønsker anvendt, og med disse ord afviser vi forslaget.

Ingerlise Koefoed (SF):

Modsat de forrige ordførere eller næsten alle de forrige ordførere og selvfølgelig ikke til forbløffelse for nogen mener jeg, at en folkelig oplysningskampagne om informationsteknologien ville være fantastisk vigtig. Vi står jo i en tid, hvor informationsteknologien og det, der hedder den postindustrielle revolution og alle de andre ting, man kan sige om det, kan ændre menneskers liv fantastisk. Der er en udvikling i gang, som mange mennesker med rette føler går hen over hovedet på dem.

Diskussionen går på teknokraternes, på embedsmændenes og en sjælden gang på politikernes præmisser. Man bevæger sig ud i nogle fremmedgørende og vanskelige udtryk, og man lader, som om alt det her alene er et spørgsmål om en ny teknologi og ikke et spørgsmål om et nyt indhold i en hel masse af de ting, som folk kender fra deres hverdagsliv i arbejdet, i det sociale, i det kulturpolitiske osv.

For nylig gik nogle studerende fra RUC ud på gaden og stillede spørgsmålet til nogle tilfældigt mødte mennesker: »Ønsker I jer et hybridnet?« Nu ved jeg godt, vi taler ikke kun om hybridnet i dag, vi taler om mere end hybridnet. Men man spurgte dem altså: »Vil I gerne have et hybridnet?« Hvertill samtlige svarede – jeg har hørt et bånd fra

[Ingerlise Koefoed]

den spadseretur, de gik ned gennem Strøget, eller hvor det nu var – »Hvad er det for noget?« Det er for mig et eksempel på, at hele den debat, som vi har deltaget så ivrigt i, og som vi føler er så vigtig, ikke er noget, som folk endnu har fået øje på, og som de kun kan få øje på, hvis man fra folketingets og fra de menneskers side, der i øvrigt beskæftiger sig med det, tager initiativ til at lave en oplysningskampagne på et niveau, hvor man kan nå almindelige mennesker. Det vil sige, at man involverer de folkelige oplysningsforbund, det vil sige, at man involverer folkeskolen, det vil sige, at man involverer højskolerne i denne oplysningskampagne, at man laver nogle materialer, som er til at forstå for almindelige mennesker og ikke støtter den ene eller den anden interessegruppe – hvis holdninger kan bero på deres forskellige indsigter og forskellige udsigter for deres kommende liv på dette område.

Det er fantastisk vigtigt, netop fordi det ikke bare drejer sig om teknik, at man tager mennesker med ind. De skal have mulighed for at træffe valgene. Jeg forstår godt, hvad hr. Ole Bernt Henriksen sagde før, da han sagde, at det var farligt at give for meget oplysning, for den forrige oplysningskampagne af denne art handlede jo om atomkraft, og den endte med, at befolkningen besluttede sig til – bl.a. på grundlag af de materialer, der var udarbejdet og udarbejdet neutralt – at sige nej tak til atomkraft.

Det er ikke vores mening, at dette skal ende med, at befolkningen skal sige nej tak. Vi er ikke teknologiangste. Vi er teknologikritiske, og vi mener, at befolkningen i hvert fald skal have mulighed for at være med til at bestemme, om det, der kommer nu, skal bruges, så det er godt for dem, så de får en bedre hverdag, eller om det skal bruges til at fremmedgøre, til at isolere mennesker endnu mere, end de er i forvejen.

(Kort bemærkning).

Ole Bernt Henriksen (KF):

Nej, det var nu ikke den kampagne, jeg tænkte på. Jeg havde mere i tankerne – og det undrer mig egentlig, at et medlem af folketinget ikke også har det i tankerne – at vi efterhånden efter opfindelsen af fotokopieringsmaskinen og andre ting modtager så meget materiale, at sorteringen overstiger

vore kræfter, hvorefter vi på grund af den meget store mængde information kan risikere at ende med at få nul information.

Dette er informationssamfundets egentlige problem, og det var det, der lå i mine bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Ja men det er altså ikke meningen med denne kampagne, at man vil tvinge folk til at modtage information. Man vil selvfølgelig gennem radio og fjernsyn, og hvor man ellers kan, informere om, at nu er kampagnen der. Man vil få oplysningsforbundene i gang med at arbejde med den. Men man vil da ikke sige til folk, at de skal gå derhen, hvis de ikke har lyst til det.

(Kort bemærkning).

Ole Bernt Henriksen (KF):

Fru Ingerlise Koefoed forstår stadig væk ikke, hvad jeg siger. Dette er et overordnet problem, som vi står over for, og jeg synes, det var bedre at tage stilling til det overordnede problem end at komme ind på spørgsmålet om tvang, for det er jo indlysende, at fru Ingerlise Koefoed ikke kan tvinge nogen mennesker til at læse noget som helst. Det behøver man ikke gå op på folketingets talerstol for at oplyse.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Ja men det er altså et overordnet princip for mig, at folk i hvert fald skal have tilbudet om at få information. Jeg ved ikke, om det er det for hr. Ole Bernt Henriksen, men for os er det én af baggrundene for, at vi ønsker denne kampagne.

Sven Skovmand (RV):

Informationsteknologien har gennemgået en fantastisk udvikling i de seneste år, og der er ingen grund til at tro, at udviklingen vil gå langsommere i de kommende. Det skaber store problemer, både for dem, der skal træffe beslutningerne på dette område, og for dem, der skal leve med disse beslutninger. Vi kan derfor varmt støtte SFs forslag om, at der skal sættes en oplysningskampagne i gang om informationsteknologien, og det

[Sven Skovmand]

kan i grunden ikke ske hurtigt nok, for det er jo nu, mange af disse beslutninger træffes, og venter vi for længe, vil den folkelige debat overhovedet ingen indflydelse få. Se bare til spørgsmålet om hybridnettet. Det er en debat, som er alt andet end afklaret i offentligheden. Alligevel skal vi som næste punkt på dette tings dagsorden tage stilling til dette projekt.

Det forhold, at en debat kommer for sent i gang, kan aldrig være en undskyldning for at udskyde den endnu mere, så vi vil støtte SFs forslag, og vi forventer, at der opnås lige så gode resultater, som der f.eks. er opnået gennem Danidas oplysningsbevilling og gennem energioplysningskampagnen fra 1973 og 1974. Vi har her i landet en tradition for, at den slags ordninger administreres med frisind og fantasi. Det håber jeg også sker i dette tilfælde. Med fare for at kalde hr. Ole Bernt Henriksen op på talerstolen igen vil jeg sige, at jeg synes, han skylder tinget et bevis for, at oplysningskampagner har haft katastrofale følger.

En ting mangler ved SFs forslag, nemlig informationerne selv. Hvordan kan vi sikre, at den offentlige debat om informationsteknologien har noget at bygge på? Vi har i dag i det radikale venstre fremsat et forslag om teknologinævn, som bortset fra små ændringer svarer til det forslag, vi fremsatte i sidste folketingsssamling. Vi håber, at dette nævn blandt sine opgaver også vil magte at give den her foreslåede oplysningskampagne et godt grundlag at arbejde på.

Sonja Albrink (CD):

Da centrum-demokraternes ordfører ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende: CD kan ikke tilslutte sig forslaget.

Pia Kjærsgaard (FP):

Fremskridtspartiet kan ikke tilslutte sig dette forslag.

Vi synes, at vi i øjeblikket får rigelig information, og der er vældig debat allerede nu om disse ting. Forslagsstillerne regner med at bruge 10–20 mill. kr. til et oplysningsudvalg, finansieret af staten, fordi deltagelse i studiekredse og foredrag – typisk SF – skal være gratis for deltagerne. Ydermere anfører man, at dette beløb er relativt lavt sat, idet man nævner, at man så kun nogenlunde kan leve

op til intentionerne. Så ved vi alle sammen, at i løbet af ganske kort tid skal der skaffes nye bevillinger.

Fremskridtspartiet kan ikke støtte forslaget.

Tinning (VS):

Der er jo ikke blevet sagt meget nyt i denne debat, og jeg skal heller ikke besvære nogen med at komme med nyheder, men blot henvise til, at vi ligesom sidste gang, vi havde dette forslag til behandling, støtter det. Det drejer sig jo om noget så helt banalt og enkelt som spørgsmålet: skal folk have noget at vide om denne nye informationsteknologi, eller skal de ikke?

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg er enig med hr. Gade i, at oplysning er vældig nødvendig, informationssamfundet skrider fremad, der er stadig mange ting, vi skal tage stilling til, men spørgsmålet er: på hvilken måde får vi bedst muligt gennemført den oplysning? Jeg må sige, at jeg er noget tøvende over for netop den måde, det er lagt frem på i dette forslag, men selve anliggendet, at vi får den størst mulige information, så vi på bedst muligt grundlag kan tage stilling, vil jeg gerne understrege.

Gade (SF):

Jeg skal takke ordførerne for de partier, der har støttet tanken i forslaget, men starte med at komme med nogle bemærkninger til industriministeren. Jeg er lidt overrasket over, at den tænkepause, industriministeren har haft siden sidst, vi behandlede det, ikke har bragt større afklaring, ikke har givet større forståelse hos ham af disse problemer. Han har stadig det syn, at en sådan mere struktureret oplysningskampagne, hvor man gør status, finder ud af, hvad man ved på nuværende tidspunkt, og så skaber en offentlig debat om det, kun kan skabe forvirring. Det er jo det samme, som har præget regeringspartiernes ordførere, dog med lidt forskellig vægt.

Jeg skal ikke bruge mange ord på hr. Ole Bernt Henriksens betragtninger, men sådan som jeg forstod dem, handlede de om, at der var en anden ting, der også var ret vigtig at drøfte: hele problemet omkring informationsstrømmen i fremtiden. Det falder mig

[Gade]

lidt vanskeligt at tage det indlæg alvorligt, fordi det blev brugt til at nævne et andet problem, som er vigtigt, og så sige: derfor skal vi ikke drøfte det foreliggende problem.

Hr. Sander var heller ikke sikker på, at vi havde brug for en struktureret debat, og jeg forstod, at det samme gjaldt CD og fremskridtspartiet.

Jeg vil hæfte mig ved hr. Sven Skovmands varme støtte til forslaget og også ved hans bemærkninger om, at hvis vi bygger på de bedste af traditionerne i dansk folkeoplysning, har det netop noget at gøre med, at vi godt kan mobilisere frisind og fantasi. Man kan godt undres lidt over reaktionen i venstre og andre partier, der ofte praler af deres rødder i det grundtvigske og i det folkeoplysende, når de ser en stor udfordring, som det her er – der er jo ingen af ordførerne, der har nægtet, at det er en stor udfordring. Så mener de ikke, vi skal bruge det apparat, de erfaringer og de kræfter, som vi ved vi råder over. Det er for SF meget vigtigt, at vi benytter det apparat og ikke bare snakker om oplysning sådan generelt, og det kan så mange organer tage sig af, og der sker så meget, og de skriver om det i avisen alle vegne.

Vi har – det er også et svar til hr. Kofod-Svendsen – nogle erfaringer på det område, vi har oplysningsforbundenes erfaringer, vi har hele det folkeoplysende arbejdes erfaringer, og vi har erfaringerne fra energioplysningskampagnen at bygge på. Hr. Kofod-Svendsen siger, at sigtet er han enig i, det er kun måden, vi skal diskutere. Det, vi har gjort i SF, er at diskutere: hvad er måden, vi kan gøre det på? Her har vi altså nogle erfaringer, som vi kan bygge på. Det er såmænd helt simpelt dem, vi har taget udgangspunkt i. Vi ved, hvordan det virker, og det kan vi altså bygge på.

Jeg er opmuntret – også mere opmuntret end sidste gang, vi havde debatten – og mener, at nu handler det om i folketingsudvalget meget hurtigt at få konkretiseret den enighed, der findes, det flertal, der findes i denne sag, sådan at vi kan få dette forslag fremmet. Jeg vil komme med en opfordring til industriministeren og regeringen: det kunne godt være, at de skulle lade være at fortsætte den tankegang, som præger dem, at oplysning er forvirring, og måske gå lidt mere konstruktivt ind i en diskussion på dette område.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det under den foregående sag nedsatte udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 2:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af et hybridnet.

Af Ritt Bjerregaard (S) m.fl.
(Fremsat 3/10 84).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg forstår, at det er forslagsstillernes hensigt med genfremsættelsen af dette forslag, som vi havde til førstebehandling første gang i maj måned i år, at genåbne debatten, hvad jeg hilser med tilfredshed, og også at give teknologiudvalget lejlighed til at arbejde videre med sagen. Også dette er, selv om der jo er stillet og besvaret mange spørgsmål i forrige samling, selvfølgelig hundrede procent relevant. Da det er en genfremsættelse og der ikke er gået så vældig lang tid siden forrige behandling, skal jeg i hovedsagen henvise til de to indlæg, jeg havde under førstebehandlingen den 15. maj i år, det er folketingets forhandlinger 1983-84, 2. samling, spalte 6417 og fremefter. Jeg skal altså ved denne henvisning bekræfte de udtalelser, jeg kom med ved den lejlighed. Jeg skal yderligere bekræfte regeringens klart positive signaler med hensyn til oprettelse af et landsdækkende bredbåndsnet, begyndende med et hybridnet.